

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1235/2019
23.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ирена Станисављевић, адвокат из ..., против туженог ББ, власника брисане пекарске радње „ВВ“ из ..., ради уплате доприноса, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 851/18 од 05.04.2018. године, у седници одржаној 23.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 851/18 од 05.04.2018. године, одбија жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Врању П1 447/15 од 01.12.2017. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу исплати трошкове ревизијског поступка у износу од 92.050,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 447/15 од 01.12.2017. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да за тужиоца код надлежних фондова и заједница изврши уплату пореза и доприноса по основу обавезног социјалног осигурања за остварени радни стаж код пекарске радње „ВВ“ из ..., по стопама на дан уплате на основице неисплаћених зарада за месеце назначене у овом ставом изреке. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 63.400,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 851/18 од 05.04.2018. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда првостепеног суда и одбијен као неоснован захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да за тужиоца код надлежног фонда изврши уплату пореза и доприноса по основу обавезног социјалног осигурања за остварени стаж код пекарске радње „ВВ“ из ... по стопама на дан уплате, на основице неисплаћених зарада за месеце назначене у овом ставу изреке. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 13.900,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужилац из свих законских разлога.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр.72/11, 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку доношења побијане пресуде, није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а ревизијом се указује и на повреду поступка из тачке 12. ове законске одредбе, што сагласно члану 407. ЗПП, не може бити ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен у Пекарској радњи „ВВ“ чији је власник тужени ББ из ..., у периоду од 05.12.2002. године до 05.06.2003. године, на основу уговора о раду на одређено време. Након тога, наставио је да ради код туженог без закљученог уговора о раду све до 15.02.2009. године. Тужилац је у наведеном периоду долазио свакодневно на посао, радио и у сменама, а тужени му је исплаћивао накнаду за обављени рад. Тужилац није био пријављен на обавезно социјално осигурање и нису му уплаћивани порези и доприноси. Правноснажном пресудом од 07.08.2012. године тужени је оглашен кривим због кривичног дела повреда права по основу рада и права из социјалног осигурања, јер у периоду од почетка 2007. године до 15.02.2009. године није за тужиоца уплаћивао доприносе за обавезно социјално осигурање. Такође, правноснажном пресудом Основног суда у Врању од 03.09.2010. године тужени је обавезан да тужиоцу исплати неисплаћене зараде за период од октобра 2008. године до фебруара 2009. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца за уплату доприноса за период од јуна 2003. године до фебруара 2009. године и оценио да су у конкретном случају били испуњени сви елементи радног односа за који тужиоцу припада право на зараду (која је тужиоцу и исплаћена), па тиме и на уплату доприноса, сходно члану 51 Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца као неоснован. По оцени другостепеног суда уплата доприноса за обавезно социјално осигурање подразумева постојање радног односа, кога у конкретном случају није било, већ је тужилац обављао фактички рад код туженог. Тужилац је, у ситуацији када нема закључен уговор о раду са туженим, морао да докаже постојање радног односа и то утврђујућом пресудом. Како у овој парници тужилац није тражио да се утврди да је био у радном односу у спорном периоду код туженог, другостепени суд налази да не постоји ни радни однос, па ни обавеза туженог да изврши уплату тражених доприноса.

Основано се ревизијом указује да се побијана пресуда заснива на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 51. став 1. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“ бр. 84/04 ... 52/11) прописано је да је обвезник обрачунавања и плаћања доприноса из основице и на основицу за запослене, изабрана,

именована и постављена лица и лица која обављају привремене и повремене послове послодавац.

Наиме, супротно оцени другостепеног суда тужилац је у спорном периоду свакодневно долазио на посао у континуитету, радио и за обављени рад тужени му је исплатио зараде из чега произлази да је овакав рад тужиоца имао све карактеристике радног односа како је то правилно закључио првостепени суд. Такође, тужени је правноснажном пресудом од 03.09.2010. године обавезан да тужиоцу исплати неисплаћене зараде, па сходно томе обавеза је туженог и да му на те износе уплати и доприносе.

Закон о раду уређује заснивање радног односа, тако да се радни однос заснива уговором о раду који закључују запослени и послодавац пре ступања запосленог на рад у писаном облику (члан 32. став 1.), али исто тако уколико послодавац не закључи уговор о раду у складу са ставом 1. сматраће се да је запослени засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад (став 2.).

Наведена норма предвиђа правило фикције постојања радног односа и омогућује да радни однос настане и без закљученог уговора у писаном облику, а за њену примену је довољно да је радник ступио на рад, па се сматра да је даном почетка рада засновао радни однос. Другостепени суд је погрешно закључио да тужилац није био у радном односу код туженог у спорном периоду, само из разлога што није тужбом тражио утврђење постојања радног односа. Међутим, првостепени суд се овим бавио као претходним питањем у поступку и утврдио да је тужилац обављао фактички рад код туженог, у наведеном спорном периоду, свакодневно у континуитету и да му је за такав рад тужени исплаћивао зараду, тако да су постојале све карактеристике редовног радног односа. Како претходно утврђено представља основ за уплату доприноса, то је побијана одлука преиначена, а тужбени захтев тужиоца усвојен.

С обзиром на изнето, правилно је првостепени суд применио одредбу члана 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање и усвојио тужбени захтев тужиоца за уплату доприноса за наведени период.

Из наведених разлога, применом члана 416. став 1. ЗПП Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

Тужиоцу су правилно досуђени трошкови парничног поступка применом одредби члана 153. и 154.ЗПП.

Тужиоцу су досуђени и трошкови ревизијског поступка у износу од 92.050,00 динара и то за састав ревизије 18.000,00 динара, на основу Тарифног броја 13, Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката и за судску таксу на ревизију у износу од 29.620,00 динара и одлуку по ревизији 44.430,00 динара, на основу Таксене тарифе, применом одредбе члана 165. став 2. ЗПП.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић